

Apostolische reis naar Duitsland

22 - 25 september 2011

Toespraak van paus Benedictus XVI bij de ontmoeting met vertegenwoordigers van de orthodoxe en oosterse Kerken

Zaterdag 24 september 2011

Auditorium van het seminarie in Freiburg im Breisgau

Eminenties, excellenties,

Zeer geachte vertegenwoordigers van de orthodoxe en oosterse Kerken,

Het is voor mij een grote vreugde dat wij hier zijn samengekomen. Van harte dank ik u allen voor uw komst en de mogelijkheid van deze vriendelijke gedachtewisseling. Een bijzonder woord van dank richt ik tot u, mijn beste metropoliet Augoustinos, voor uw diepzinnige woorden. Vooral heeft mij geroerd wat u hebt gezegd over de Moeder Gods en de heiligen die alle eeuwen omvatten en verenigen.

En graag herhaal ik in deze kring wat ik elders heb gezegd: onder de christelijke kerken en gemeenschappen staat ongetwijfeld de orthodoxe Kerk theologisch het dichtst bij ons; katholieken en orthodoxen hebben dezelfde oudkerkelijke structuur bewaard; in deze zin zijn wij allen een oude Kerk, die toch altijd tegenwoordig en nieuw is. En zo durven wij hopen, ook wanneer er zich menselijk gesproken steeds weer moeilijkheden

voordoen, dat de dag toch niet al te ver verwijderd is dat wij weer gemeenschappelijk Eucharistie kunnen vieren (vgl. *Licht der Welt. Ein Gespräch mit Peter Seewald*, p. 112).

Met belangstelling en sympathie volgt de katholieke Kerk - en ik persoonlijk - de ontwikkeling van de orthodoxe Kerken in West-Europa, die in de laatste decennia een opmerkelijke groei registreren. In

Duitsland - zo heb ik mij laten vertellen - leven tegenwoordig ongeveer 1,6 miljoen orthodoxe en oosterse christenen. Zij zijn een vast bestanddeel van de samenleving geworden, dat de schat van de christelijke culturen en het christelijk geloof van Europa verlevendigt. Ik begroet het intensiveren van de panorthodoxe samenwerking die in de laatste jaren wezenlijke vorderingen heeft gemaakt. De oprichting van orthodoxe bisschoppenconferenties daar waar de orthodoxe Kerk in de diaspora leeft - waarover u ons hebt gesproken -, is de uitdrukking van gevestigde betrekkingen binnen de orthodoxie. Ik verheug mij dat deze stap in het afgelopen jaar in Duitsland werd gezet. Mogen de ervaringen die in deze bisschoppenconferenties worden opgedaan de eenheid tussen de orthodoxe Kerken versterken en het streven naar een panorthodox concilie vooruitbrengen.

Sinds mijn tijd als hoogleraar in Bonn en daarna in het bijzonder als aartsbisschop van München en Freising heb ik door vriendschap met vertegenwoordigers van de orthodoxe Kerken de orthodoxie dieper leren kennen en liefhebben. Toen begonnen ook de werkzaamheden van de gemeenschappelijke commissie van de Duitse bisschoppenconferentie en de orthodoxe Kerk. Met haar documenten over pastoraal-praktische problemen bevordert zij sindsdien het wederzijds begrip en draagt bij aan het verstevigen en verder ontwikkelen van katholiek-orthodoxe betrekkingen in Duitsland.

Even belangrijk blijft het verder werken aan het ophelderen van de theologische verschillen, daar het overwinnen daarvan voor het herstel van de volledige eenheid, waarop wij hopen en waarvoor wij bidden, absoluut noodzakelijk blijft. Wij

weten dat het vooral de kwestie van het primaatschap is, voor een juist begrip waarvan wij verder geduldig en deemoedig moeten blijven strijden. Ik denk dat ons daarbij de gedachten over het onderscheid tussen wezen en vorm van de uitvoering van het primaatschap die paus Johannes Paulus II in de encycliek *Ut unum sint* (nr. 95) naar voren heeft gebracht, verder vruchtbare impulsen kunnen zijn.

Dankbaar kijk ik ook naar de werkzaamheden van de gemengde internationale commissie voor de theologische dialoog tussen de katholieke Kerk en de oosterse orthodoxe Kerken. Het is voor mij een vreugde, geachte eminenties en vertegenwoordigers van de oosterse Kerken, in u representanten te ontmoeten van die Kerken die deelnemen aan deze dialoog. De resultaten die daar werden behaald, laten het begrip voor elkaar groeien en ons nader tot elkaar komen.

In het huidige klimaat, waarin niet weinig mensen het openbare leven zagezegd van God willen 'bevrijden', gaan de christelijke Kerken in Duitsland - en daaronder juist ook de orthodoxe en oosterse christenen - op grond van het geloof in de ene God en Vader van alle mensen hand in hand de weg van een vreedzaam getuigenis voor begrip en eenheid onder de volken. Onophoudelijk plaatsen zij daarbij het wonder van de menswording van God in het middelpunt van de verkondiging. In het bewustzijn dat daarop iedere waardigheid van de mens is gebaseerd, komen zij gezamenlijk op voor de bescherming van het menselijk leven vanaf de conceptie tot de natuurlijke dood ervan. Het geloof in God, de Schepper van het leven, en het beslist vasthouden aan de waardigheid van iedere mens sterken gelovige

christenen om iedere manipulatieve en selectieve ingreep in het menselijk leven vastberaden te bestrijden. Daar wij de waarde van huwelijk en gezin kennen, is het voor ons bovendien van groot belang de integriteit en uniciteit van het huwelijk tussen man en vrouw te beschermen tegen elke verkeerde interpretatie. Hier levert de gemeenschappelijke inzet van christenen, onder wie orthodoxen en oosters orthodoxen, een waardevolle bijdrage aan de opbouw van een samenleving met een toekomst, waarin aan de menselijke persoon het hem verschuldigde respect wordt betoond.

Tenslotte zou ik de blik op Maria willen richten - u hebt ons haar voorgesteld als de Panagia -, op de *Hodegetria*, de 'gids op onze weg', die ook in het westen onder de titel 'Onze Lieve Vrouw van de Weg' wordt vereerd. De allerheiligste Drie-eenheid heeft de mensheid de Maagd en Moeder van God geschonken, opdat zij ons op haar voorspraak door de tijden leidt en ons de weg wijst naar de voltooiing. Wij willen ons aan haar toevertrouwen en aan haar ons verlangen voorleggen een steeds innigere gemeenschap in Christus te worden tot lof en eer van zijn naam. God zegene u allen. Dank u.

Benedictus XVI

© Copyright 2011 - Libreria Editrice
Vaticana / Secretariaat RK Kerk in
Nederland

Vertaling: drs. H.M.G. Kretzers